

LUCY HOLLAND

KIZ KARDEŞ
ŞARKISI

Çeviren
Meryem Bülbül

Kız kardeşime

Ah abla, vah abla, tut elimi,
Evimin, toprağımın sahibi yapayım seni.
Ne elimi uzatırım ne eldivenimi,
Bağışlamazsan bana biricik sevgilini.
“İki Kız Kardeş”, *The Child Ballads*

İçinde anlatılmamış bir hikâye taşımaktan
daha büyük bir ıstırap yoktur.
Zora Neale Hurston, *Dust Tracks on a Road*

1

KEYNE

Imbolc - Kışın bitişinin kutlandığı festival

Size bir hikâye anlatacağım.

Yedi yıl önce, on yaşında bir çocukken ormanda kayboldum. Kız kardeşlerimle Dintagel'dan çıkmış, kıyı şeridini kayarcasına sıyırın bir yolda yürüyorduk. Yazlığımızı, ev ve dükkânlarla bezeli, rıhtımları amfora yığınlarıyla dolu, dalgaların gümüş köpüklerle parlattığı o koca kayayı seviyordum. Fakat buranın birkaç fersah doğusunda, yolun tenhalaştığı ve içe doğru büküldüğü bir yer vardı. Burada yol, ağaçların arasında kayboluyor, dalların iç içe geçtiği devasa yeşillik tarafından yutuluyordu. Farkında olmadan yoldan saparsanız, kendinizi bir devin iki parmağı arasındaki yeşillikte buluverirdiniz. Dikkatsiz bir çocuğun burada kaybolması işten bile değildi.

Şimdi düşününce, acaba gerçekten dikkatsizlikten mi kaybolmuştum, diyorum. Belki de beni o çağırmişti. Sonrasında yaşananları düşününce, bu gayet mantıklı olurdu.

Gözcülerin iki bağırışı arasında ortadan kaybolmuş, ormanın esiri olmuşum. Korkmuyordum, ağaçların yolumu şaşırtmasına izin verdiğim için öfkeliydim sadece. Babamın, yani kralın, bana seslendiğini ve askerlerin saygısızca otları ezdiğini duyabiliyordum.

Çok uzun süre dolandım, görünmez bir sınırı aştığımı hissediyordum. Kendi dünyamızdan ayrıлып *onlarınkine*, tanrıçaların yıldızlara bakıp şarkılar söylediği, kayıp ruhların alacakaranlıkta amaçsızca gezindiği isimsiz bir diyara adım atmıştım.

Kollarıma kara iğneler batıyordu; etrafım porsuk ağaçlarıyla, ölümle beslenen mezar ağaçlarıyla çevriliydi. Öfkem yerini korkuya bıraktı ve ürperdim. Boğuk sesler, kayıp çocuklara söylenen şarkılar beni çağırıyordu. Artık *gerçekten* kaybolmuştum, çaresizce bir kaçboluş.

Y ışık gökyüzünü terk ederken yanında umudumu da götürdü. Açlıktan karnım gurulduyordu. Aç ve susuz fazla dayanamayacağımı bilecek yaşıyordum. Gözlerim doldu. Ya burada ölürsem ve porsuk ağacı gittikçe güçlenip köklerini kemiklerime dolarsa?

Umutsuzluğun kokusu keskindir ve sanırım *o* bu kokuyu alabiliyordu çünkü aniden karşımda bir kadın belirdi. Yaşlıydı ama dadımız Locinna kadar yaşlı değildi. Kaşları kalındı, baktığını delip geçen mavi gözleri martuların gözlerine benziyordu. Yırtık pırtık pelerini, akşam karanlığında bir anlığına kanat çırpan bir güve sürüsüne dönüştü. Gözlerimi tekrar kırptığımda, her karışı yamalı ve sallanan kurdelelerle kaplı olsa da sıradan bir pelerindi.

Yardım etmek için elini uzattığında yaprak birikintisine düşmüş olduğumu fark ettim, eteğimin arkası sıırılsıklamdı. Titrek bacaklarla ayağa kalktım. Parmakları pürüzlü ve demircilerinki gibi nasırlıydı. Ne tür bir meşguliyetin onları bu hâle getirdiğini merak ettim.

“Sen cadı mısın?” Tehlikeli soru ben henüz karşı koyamadan ağzımdan çıkıvermişti.

Gülümsedi. “Belki.” Beni baştan aşağı süzdü. “Olmamı ister miydin?”

“Hayır.”

“Nedenmiş o?”

“Çünkü cadılardan korkulur.”

Duraksadı. “Güzel cevap, tamamen doğru olmasa da.”

“Eve gitmek istiyorum.”

Cadı başını yana eğdi ve kıstığı martı gibi gözlerini dolgun bir balık görmüşçesine yüzüme dikti. “Acaba istiyor musun?”

“Elbette istiyorum.” Ama ne demek istediğini sezmiştim. Ev, hiçbir zaman kendimi rahat hissettiğim bir yer olmamıştı.

“Sırılsıklam olmuşsun. Gel benimle, biraz ısın.”

Sözleri çok davetkârdı. Evet, soğuktan donuyordum ama karşımdaki bir cadıydı. “Babam merak etmiştir.”

Cadı geriye doğru bir adım atınca bir şingirtı duyuldu. İncecik bileklerinde gümüş bilezikler parlıyordu. Gözlerim fal taşı gibi açıldı, böyle gümüş takıları yalnızca annemde görmüştüm ama anneminkiler sert ve sessizdi, cadınıninkilerse şarkı söylüyordu. Onlara dokunmak, ahenklerini avuçlarımın arasına almak için kuvvetli bir dürtü hissettim, sanki böylece o melodiyi içime çekecektim.

Bakışlarımı fark etti ve yeniden gülümsedi.

“İster misin?”

Arzudan boğazım kurusa da başımı iki yana salladım.

“Al.” Bir bileziği boğumlu, esmer parmaklarına kadar indirip bana doğru uzattı. Ben daha ne olduğunu anlamadan parmaklarım parlak bileziği kavrayıverdi.

“Alamam...”

“Aldın bile.”

Yanaklarım kızardı. Bileğime büyük geldiği için aşağı sarkan nal şeklindeki bilezik tepemizdeki hilale benziyordu. Derken giderek küçüldü ve bileğime tam oturdu. Büyünün hafif gıdıklayışını duyar duymaz nefesimi tuttum. Başımı kaldırıp baktığımda cadı hafiften arkasını dönmüştü. “Beni bulmaya yeniden hazır olduğunda onu tak.” Sonra içinden doğduğu ormanın derinliklerinde gözden kayboldu.

Bense artık ormanda değildim, geniş bir yoldaydım ve sesler duydum –insan sesleri– adımı çağırıyorlardı. Biri ağlayan diğeri gülen iki kız kardeşim koşarak yanıma geldi.

Gümüş bileziği ter ve korku içinde gömdüğümü hatırlıyorum. Bileziği saklamayı önceden planlamamıştım ama başkentimiz Dunbriga'ya vardığıktan sonra hediyemi sorgulamaya başladım. Bizim konuşarak yaptığımız büyülerle aynı hissi uyandırmıyordu. Babamın ateş yakma ya da gökyüzünden yağmur isteme yeteneğine bile benzemiyordu. Başka bir dünyadan gibiydi. Ormanın tehlikeli yüreğinden gelmiş, bir cadının teniyle ısınmıştı.

Ama tüm bunlara rağmen, bilezik artık benimdi. Annem veya babam görse kesinlikle elimden alırdı. Bu yüzden Dunbriga'nın en yaşlı porsuk ağacının gölgesinde ham toprağa bir çukur açtım ve bileziği içine attım. Parıltılı hilalimi toprağın altında görünce gözyaşlarımı tutamadım.

O zamandan beri kaleden kaçıp ormana gittiğim çok oldu ama bir kez bile cadıyla karşılaşmadım. Yıllar geçtikçe ve büyü'nün etkisi azaldıkça, her şeyin ateşli zihnimin bir ürünü olduğunu düşünmeye başladım. "Sadece bir hayaldi," dedim ellerimin şekil verdiği buğday bebeğe. Bitmek üzereydi, sadece bir omzu kalmıştı.

"Keyne!"

Ödüm patladı. Kalemizin en yüksek noktasında oturuyordum, dolayısıyla annemin yaklaştığını görmem gerekirdi. Önce gülsuyu kokusu geldi, sonra kendisi tepemde dikilerek bulutlardan zar zor sızan azıcık gün ışığını da kapattı. "Ne yapıyorsun?" diye hesap sordu.

Kâfir parmaklarım bir *brideog** örmekle meşguldü. Her sene Imbolc Festivali için tanrıçanın küçük bebeklerini yapardık. Hıristiyan rahip Gildas bu âdetten hoşlanmıyordu ama *brideog* örmek beni sakinleştiriyor, başka şeyler düşünmemi engelliyordu. Üstelik büyük salonun merdiveninde tünediğim bu basamaktan,

* Bir sopa ya da bir parça çimen ve bezden oluşan yapma bir bebektir. Şubatın ilk günü Aziz Brigid'in bayramıdır ve bayramdan bir gece önce fakir çocuklar bu *brideog* ile kasabayı dolaşırlar ve bir peni isterler. Bu, İrlandalı Aziz Brigid'in onuruna yapılır. -yhn

aşağı doğru genişleyen kaleyi izleyebiliyordum. En aşağıdaki sığırlar, çocuk oyuncakları kadar minik görünüyordu.

Annem sertçe, “Sana bu âdetten vazgeçmeni söylemiştim,” dedi. Tıpkı rahip gibi konuşuyordu. Kraliçenin damarlarında Roma’nın, bizi kaderimize terk eden imparatorluğun kıymetli kanı dolaşıyordu. Babam onunla bu kan için evlenmişti. Ona topraklarını ve mirasını koruyacak güçlü oğullar doğuracağını sanmıştı ama iki kızı oldu... ve de ben. Lejyonlarını kıyılarımızdan tamamen çeken Roma’nın son zaferi bendim.

“Yarıncı Meryem Ana Yortusu’na hazır değiliz,” diye ekledi. O kelimeyi duyunca istemsizce başımı kaldırdım. Annem omuzlarına parlak tilki kürkünü sarmış, kıvrıkcık saçlarını zarif bir örgüyle dizginlemişti. Teni benimkinden biraz daha esmerdi ama ikimizin de saçları siyahtı. “Ayrıca lütfen düzgün oturmaya çalış. Böyle—” elini deri tozluklu bacaklarıma salladı, “yayılarak oturman hoş değil.”

Buğday kadını iki elimle sıktım. “Her sene *brideog* yapıyoruz, anne. Ne zararı var ki?”

“Brigid artık bizi ilgilendirmiyor. Tören için yeterince mum hazırlamalıyız ki her kadına—”

Kız kardeşlerimin ne diyeceğini hayal ederek, “Meryem Ana Yortusu’nda neden sadece kadınların ‘arındırılması’ gerekiyor?” diye tersledim. Ele avuca sığmayan Sinne, bu fikirle alay eder, gözleri aklından geçirdiği bir yaramazlıkla parıldardı. Riva muhtemelen dişlerini sıkar, kadim tanrılara dualar mırıldanır ve törenin bir an önce bitmesini beklerdi. Neredeyse gülümseyecektim ama Roma’nın tanrısının ve rahiplerinin kadınları cezalandırmaktan aldığı zevki düşününce keyfim kaçtı. Gildas, tüm Britonların günahkâr olduğunu düşünüyordu. Halbuki kendisi de Briton idi. Festivallerimizi, geleneklerimizi, hatta küçük buğday bebeklerimizi bile kınıyordu. Vahiyler ve yıkımlarla ilgili uydurduğu her masal, beni Mesih’inden biraz daha uzaklaştırıyordu. Gildas’ın kurtarıcısı uzun zaman önce, hiç görmediğim sıcak topraklarda ölen bir yabancıydı.

Annem bir anlığına gözlerini kaçırdı, bir yanı benimle aynı fikirdeydi ama Kraliçe Enica konuştu. “Mumları hazırla, Keyne.”

“Riva hazırlasın. Ne de olsa bebek öremi—”

“Riva mum yapımına çoktan başladı. Sinne’yi bulduğumda, o da yardım edecek.”

Sinne’yi bulamayacaktı. Küçük kardeşim, yapılacak iş varsa ortadan kaybolma konusunda çok yetenekliydi ve Sinne’ya her şey iş gibi geliyordu.

Evimiz Dunbriga, dünyanın sonunda bir duman lekesiydi. Aslında öyle olmadığını biliyordum, karşımızda Armorica vardı ve daha uzaklardan bile gemiler geliyor, bize yağlar, zeytinler, güneşe doymuş güney diyarlarından çeşniler getiriyordu. Gemi ambarlarında, acımasız ellerimiz ve damaklarımız tarafından hor kullanılmayı bekleyen ipek ve baharatları hayal etmekten zevk alırdım. Ancak fırtınalar yüzünden gemiler gelemediğinde Dunbriga’nın duvarları içimi daraltır, kale bana küçülmüş gibi gelirdi. Sınırlarımızın dışında bir dünya olduğunu hatırlamak için gezginlere ihtiyaç duyuyorduk.

Kale halkının her zamanki bakışlarını üzerimde hissederek atölyeye doğru ilerledim. Elimdeki *brideog* sökülüyordu. Bebeği neden bu kadar umursadığımı bilmiyordum ama Mesih’in ve çektiği çilelerin panzehrinin o olduğuna emindim. Bana günahkâr denmesinden bıkmıştım. Kalenin yarısı zaten çoktan bu fikirdeydi. Bu konuda Gildas ve takipçilerinin yardımına ihtiyacım yoktu.

Kapı gıcırdayınca Riva başını kaldırdı. Sağlam eli donyağıyla kaplıydı. Diğer eline sardığı bez, seneler önceki yangından beri her gece ağlamasına sebep olan yanığı saklıyordu. Yangının nasıl çıktığını kimse bilmiyordu, Riva biliyorsa da hatırlamadığını iddia ediyordu.

Loş odada yanındaki tabureye oturduğumda, “Annem seni bulmuş,” dedi. Sinne ne kadar dağınıksa, Riva o kadar düzenliydi. Kestane rengi saçları düzgünce örülmüştü, sade elbisesinde tek bir kırışıklık yoktu. Riva’nın beni rahatlatan bir dinginliği vardı. Küçük kardeşimin konuşacağı yerde o dinlerdi.

Başımla doğruladım. “Şimdi de Sinne’yi arıyor.”

“Onu yakalayamaz.” Birbirimize sevecenlikle gülümsedikten sonra ablamın gözleri, kollarımda parçalanan bebeğe kaydı. “... Brigid.”

Kayıp yere düşmesine izin verdim. “Annem yasakladı. Bunu örmek yerine sana mum yapımında yardım etmeliymişim.”

Riva hemen *brideog*’u hasır halının üzerinden aldı. Bebeğin görüntüsü içler acısıydı, örgüden çıkan kırık buğdayları iğne gibiydi. “Bitir bunu, Keyne,” dedi ablam. “Tanrıçanın burada hoş karşılandığını bilmesi önemli. Mumları ben hallederim.”

Kendimi karşı koymaya zorladım. “Daha düzinelerce mum yapılacak. Hem sen ateşi sevmezsin.”

“İdare ediyorum.” Yüzü seğirdi. “İşin bittiğinde yardım edebilirsin.”

“Sağ ol.” Kelimeler ağzımdan tıslar gibi çıkınca kulağa nan-körce geldi. Bu aralar başka türlü konuşmıyor gibiydim ama Riva sadece başını sallayıp mum bandırma ve şekillendirme işine geri döndü.

Brideog’u hızlıca ören parmaklarımı izlediğini biliyordum, belki de artık onda olmayan bu el becerisi karşısında aşağılanmış hissediyordu. Ama yerimi değiştirmedim, çünkü pis kokulu donyağını yumuşak tutmak için yanan ateşin sıcaklığı güzeldi. Ayrıca aramızda ablamın o çok sevdiğim durgunluğu da asılıydı. Biraz önceki öfkemin yavaş yavaş eriyip gittiğini hissedebiliyordum.

Bu dostane sessizlik içinde bir saat geçirdik. Gözlerimi Brigid’in boş yüzüne diktim. Herhangi biri olabilirdi. Kadına bile benzemiyordu, sadece kolları ve bacakları, gövdesi ve başı olan bir figür, bir insandı. Bu özellikleri hepimiz paylaşıyorduk. Asıl önemli olan da buydu.

Değil mi?

Yüksek sesler beni düşüncelerimden kopardı. Riva’yla birbirimize bir bakış attıktan sonra gizlice atölyenin kapısına yaklaştık. Görülmek istemiyorduk. Kralın çocukları olduğumuz için insanlar bizi görünce suspus oluyordu, sanki casusmuşuz gibi.

Yüzümü ekşittim. Dışarıdan öyle sanılsa da babam bizi eskisi kadar dinleliyordu. Bugünlerde sadece annem ile lordlarının –ve Gildas’ın– kendisiyle konuşmasına izin vardı.

“Hişş, Siaun. Biri duyar da rahibe söylerse—”

“Hainliğini ilan etmiş olur.”

Çatlaktan dışarı baktım. Dışarıda üç adam gizli gizli yürüyor, bir tanesi avluya gelen var mı diye gözcülük yapıyordu. Kraliyet çocuklarını ellerini donyağı fiçısına daldırmış bir hâlde bulacakları akıllarının ucundan geçmezdi.

“Yakalanmak mı istiyorsun? Kral seni hapse atar... ya da daha beterini yapar.”

Siaun burnundan sesli bir nefes verdi. Üzerinde çiftçi tulumu olan, ufak tefek, sıska bir adamdı, açlıktan yanakları göçmüştü. Geçen yazın hasadı birkaç senenin en verimsiz hasadıydı ve kış çok sert geçiyordu. “Doğruyu söylediğim için mi hapse atacak?” diye çıkıştı.

Diğer adam başını iki yana salladı. “Rahibe karşı çıktığın için.”

“Sen kimin tarafındasın?”

“Meselenin taraf tutmakla ilgisi yok, Siaun,” diye tısladı üçüncü adam nöbet tuttuğu yerden. “Millet rahibi dinlemeye başladı. Kralı örnek alıyorlar.”

“Kral *hatalı*,” dedi Siaun. Riva’nın irkilerek derin bir nefes aldığı duydum. Odanın loşluğuna rağmen gözlerini fal taşı gibi açtığını görebiliyordum.

Arkadaşı eliyle Siaun’ın ağzını kapattı. “Brigid aşkına, Siaun. Bunu daha yüksek sesle söylersen sadece kırbaç cezasıyla kurtulamazsın.”

Güçlkle yutkundum. Siaun’ın ifadesi değişmedi ama yumruklarını sıktı ve titremeye başladı.

“Bu uğurda ölür müsün, Siaun?”

Çiftçi arkasını döndüğü için artık yüzünü göremiyordum. “Imbolc Festivali’nde kadınlarımızı arındırdığımız falan yoktu, Meryem Ana Yortusu’nda neden gerek olsun? Rahibin onları küçük düşürmesine izin mi vereceksiniz?”

“Elbette hayır ama kraliçe bu yeni âdetleri yerine getirmemizi istiyorsa başka ne yapabiliriz ki? Ayrıca Gildas o kadar da kötü değil. Brys ve ailesine güzel evler yaptırdığını duydum. O aile de feleğin sillesini fena yedi. Sadece onlar da değil.”

Riva fısıltıyla bir şeyler mırıldandı. Ben de içimden, *Meryem Ana Yortusu sadece başlangıç*, dedim.

Siaun’ın arkadaşları onu ite kaka uzaklaştırdıktan sonra ablamla göz göze geldik. “Söyledikleri doğru mu? Rahibe inananların sayısı arttı mı?”

Sarı elini göğsünde tutan Riva, “Halkımız Gildas’ın umurunda bile değil ki. Neden onlara ev yaptırsın? Amacı hepimizin inancını değiştirmek.” Bakışları sertleşti. “Babamla konuşmamız lazım.” Karşı çıkmak için ağzımı açınca, “Gildas’ın dedikodusunu yapar gibi değil,” diye hızlıca ekledi. “Babam, annemin rahibin festivallerine hürmet göstermesine karşı çıkmıyor ama belki de ne kadar ileri gidildiğini bilmiyordur. İnsanların eski âdetlerimizden büsbütün vazgeçmeye hazır olduğunu, Gildas’ın onlara resmen rüşvet verdiğini...”

“Ya biliyorsa?” Mumların pis kokusu burnumu tıkadı. *Ya biliyor da umursamıyorsa?*

2

RIVA

“Sanki bin mumu şekillendirmişçesine uyuşmuştu parmaklarım, sonunda annem kadınlar salonuna dönmeme izin verdi. Kapıyı açtığımda içeriden gelen sıcaklık ve lallak dalgası dışarının ikindi havasına karıştı. Sabırsızca birkaç kişiyi başımla selamladım. Keyne, Sinne ve ben soylu ailelerden bekâr kadınlarla ve birkaç üst rütbeli hizmetçiyle aynı yeri paylaşıyorduk. Salon büyüktü ama kırlarda veya çiçek bahçelerinde vakit geçiremediğimiz soğuk kış günlerinde bana çok sıkışık geliyordu. Şimdiden gerilmiştim, kalbim küt küt atıyordu. Görülmek istemediğimden arkasına girdiğim ahşap paravanımı bir kanadından çekip uzattım. Paravanım söğüt ağaçları ve en sevdiğim şifalı otlardan oluşan bir desenle süslüdü.

Hayatımı değiştiren yangının bıraktığı yanığı saklayan sarğı bezini açarken elim titriyordu. Donyağının ağır kokusu daha baskın olsa da yarama sürdüğüm lapadaki bal ve mersinin kokusunu alabiliyordum. Gildas'ın duyacağından korkarak Brigid'e fısıltıyla söyledğim şifa şarkısının sözleri yeniden zihnime doldu. “Bu sefer işe yarayacak,” diye mırıldandım dikkatimi tamamen iyileşmeye vererek. Imbolc, Brigid'in festivaliydi, en güçlü olduğu zamandı. O doğurganlık, bahar ve yeniden doğuş tanrıçasıydı.

Öyleyse elim neden titriyordu? *İşe yaracak*, dedim tekrar kendime. *Şifa büyülerim her zaman işe yarar.* Son bez parçası da kayıp yere düştü.

Lapayı hararetle kazıdım ve o alışkın olduğum kızarıklıkla, bir zamanlar el ve ayrı parmaklar olan erimiş yumruyla karşılaştım. Boğazımda bir hıçkırık düğümlendi ve kirli bezi paravana fırlattım. Her şeyi doğru yapmışım, hatta doğrudan da öte. Babama açıktan söyleyemeseler de Dunbriga halkı yeteneklerime şahitti. Geçen yıl, hemen hemen her aileye en az bir kez tedaviye gitmişim. Yüksek ateşi düşürebildiğim, bir kemiği oynatarak haftalar yerine günler içinde iyileşmesini sağlayabildiğim herkesin malumu bir sırdı. Yaraya dikiş atabilir, enfeksiyon kapmaması için bir şeyler fısıldayabilirdim. Doğum yapan kadınların kanamasını durdurabilir, yaşlıların acılarını dindirerek huzurla göçmelerine yardımcı olabilirdim.

Öyleyse neden kendimi iyileştiremiyordum? Neden, onlarca, hatta daha fazla kez denememe rağmen yangının izlerini silemiyordum? Hayal kırıklığı, hızla atan kalbimi bir kaplumbağa kadar yavaşlattı. Festivalin bir fark yaratacağını ummuştum. Belki şarkıyı fısıldamak yerine göklere haykırmalıyım. Belki de yedi yıl çok uzun bir süreydi ve yanıklarım artık büyüyle geçemeyecek kadar eskimişti. Gözlerimi kırparak yaşların dökülmesini engellemeye çalıştım.

“Ne bu koku?”

Lapanın geri kalanını aceleyle eteğimin bir kıvrımına sildim. Başımı kaldırdığımda Sinne kadınlar salonuna daldı. Özenle dokunmuş duvar kilimleriyle misafirperver görünen salonu parçalara ayıran paravanların arasından zikzak çizerek geçti. Salonun ortasındaki ocaktan hoş kokulu bir sedir dumanı yükseliyordu. Dumanın kıvrıla kıvrıla çatı kirişlerine kadar çıktıktan sonra minik çatı pencerelerinden giren rüzgâra kapılıp gidişini izledim.

Sinne köşedeki sargı bezini görmeden kör bıçağı alıp dizlerimin arasına sıkıştırdım ve sağlam elimde biriken donyağıma kızılmaya başladım. Sinne burnunu kırıştırdı.

“Yardım edebilirdin,” dedim.

“İyi ki etmemişim. Leş gibi kokuyorsun.”

Bunu duymazdan geldim. Sinne salonda koşuşturmaya başladı. Annemin hizmetçileri göz ucuyla onu izliyordu. Her zamanki vah-

şiliğiyle sandıklardan bir sürü giysi çıkarmasını ve sabırsızca söylenmesini izlemek neşemi biraz yerine getirdi. Bir süre sonra elle riyle üzerine tuttuğu beyaz bir elbiseyle karşıma dikildi. Neredeyse gecelik denebilecek bir şey olduğunu görünce gözlerimi devirdim. “Sence bu gece bunu giysem olur mu?” diye sordu. Katılmasına muhtemelen izin verilmeyeceğini söylememe vakit bırakmadan coşkuyla geleneksel şarkılarımızdan birini söylemeye başladı.

“Parlak anne, karanlık baba
Yuvaların tanrıçası
Söyle şarkıyı, kışın doğan kral,
Asılı Olan, yırtıcı.”

Sesi tarla kuşu gibi güzel, ince ve hüznüldü, bu konuda onunla asla boy ölçüşemedim ama farkında olmadan şarkıya katıldım ve iki kız kardeş birlikte şakıdık:

“Geyik ve tilki
Orman sakini
Son denizin denizcisi
Kardeş ve sevgili
Tohum eken, tahıl veren
Gel, Boynuzlu Olan
İç toprağın kanından.”

“Son mısra bana hep aptalca gelmiştir,” dedi Sinne şarkısı bittiğinde. Gözlerimi kapattığımı fark ettim. “Toprağın kanı olmaz ki.”

“*Sen* nereden biliyorsun?” diye sordum gülümseyerek gözlerimi açarken. Melodi beni sakinleştirmiş, ritmi boğazımı ısıtmıştı. Eski şarkıların gücü bir başkaydı.

“Çünkü çok saçma.” Sinne’nin yanakları kızardı. Sarı saçlarından bir bukleye oynarken on beş yaşından bile küçük görünüyordu.

“Ya burada yapılan savaşlar?” dedim ve ağzına alıp çiğnemesine müsaade etmeden uzanıp buklesini kurtardım. “Büyük

savaşçı Aurelianus burada üç bin kişiyi öldürmüş. *Onların kanlarına ne oldu dersin?*”

“Güneş kurutmuştur.”

“Bir kısmını. Ama birini hançerlediğin zaman kovalarca kan boşanır. Üç bin adamdan ne kadar çok kan akacağını düşün. Sence onca kan nereye gitti?”

“Sen ‘adam hançerlemekten’ ne anlarsın ki? Hiç.” Muzipçe sırttı ve buklesini tekrar parmağına dolamaya başladı.

Kaburgasına dirseğini geçirdim. “Senden daha çok şey biliyim, *küçük* kardeşim,” dedim ve onu gıdıklamaya başladım.

“*Riva.*” Sinne’nin cırlaması açılan kapının sesini bastırmıştı. “İlla sesiniz çıkacaksa, Gerçek Dua’yı okuyun.” Annem bana ters ters baktı. “Imbo... Meryem Ana Yortusu’nda yanlış okursanız beni utandırırınız.”

“Kendi tanrılarımız bize şimdiye kadar gayet iyi baktı.” *Seni iyileştirmek için kıllarını kıpırdatmamaları hariç, Riva.* Aklımdaki iğneleyici sesi duymazdan gelip anneme cesaret edebildiğim kadar asice baktım. “Onları başka bir tanrıya değişmek için bir sebep göremiyorum. Özellikle de Gildas’ın Romalı tanrısına. Romalılar *gitti.*”

“Gildas onun herkesin tanrısı olduğunu söylüyor.” Annem dudaklarını sıktı. “Rahip de bizim onur konuğumuz.”

“Konuklar da gitti sanıyordum,” diye homurdandı Sinne. “İhtiyar yobaz aylardır burada.”

Sinne bununla annemden bir tokat kazandı. Elini kızaran yanağına götürdü ve gözleri doldu. İri, mavi gözlerini babamdan almıştı. Çocukluğumuzdan beri gözlerini hep kıskanmışımdır. Sinne’nin gözyaşları genellikle anında affedilmesini sağlardı.

* Gerçek Dua, bir Hıristiyan duasıdır. Duanın Kitab-ı Mukaddes’e göre Türkçe karşılığı şöyledir: “*Göklerdeki Babamız, / Adın kutsal kılınısın. / Egemenliğin gelsin. / Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de / Senin istediğin olsun. / Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver. / Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi, / Sen de bizim suçlarımızı bağışla. / Ayartılmamıza izin verme. / Bizi kötü olandan kurtar. / Çünkü egemenlik, güç ve yücelik / Sonsuzlara dek sendir! / Amin.*” –yhn

Ama bugün işe yaramadı. “İkiniz de elinizi çabuk tutun.” Annem parmağını kumaş yığınınına bastırdı. “Bu dikişler gece olmadan bitecek.”

Annemin keten elbisesinin hışırtısı uzaklaşınca, Sinne kendini parkeleri örten deri halının üzerine attı. “Keşke eskisi gibi Iscâda yaşıyor olsaydık.”

“Sen Isca’yı hatırlayamazsın ki,” dedim iğne ipliği tekrar elimde alırken. Tek elle dikiş yapmaya alışkındım. “Babam orayı terk ettiğinde sen daha bebektin. Ayrıca Isca, Romalıların kullandığı isim. Asıl ismi Caer Uisc.”

“Sen de hatırlamıyorsun. Beş yaşındaydın.”

“Anı oluşturmak için yeterli bir yaş. Şu ipliği geçirir misin?”

Sinne pufladı ama isteğimi yerine getirdi. Doğrusunu söylemek gerekirse, oradaki büyük taşlar haricinde *civitas* ile ilgili çok az şey hatırlıyordum. Romalılar giderken sırlarını da yanlarına götürmüştü. Biz gururlu bir halktık ve babam Roma’nın gölgesi altında yaşama fikrinden hoşlanmıyordu; annemin ince, koyu gölgesi hariç tabii. Romalıların geride bıraktığı karmaşık makinelerin hurdaları arasında yaşamak istemedi. Bu yüzden, on beş yıl önce Dumnonia’nın kalbini bu soğuk uçuruma taşıdı.

Siaun’un kulak misafiri olduğumuz sözlerini düşününce, babam bugünkü aklıyla yine aynı kararı verir miydi acaba?

Kapı ikinci kez açıldı. Bir dikiş attıktan sonra bakışlarımı kaldırdığımda Keyne paravanımın arkasına geçiyordu. Üzerinde her zamanki giysileri, erkek tuniği ve pantolonu, baldırlarında sıkıca sardığı deri tozluklar vardı. Sinne gözlerini devirdi. “Umarım Meryem Ana Yortusu’na böyle gelmeyi düşünmüyorsunuzdur.” Keyne’ye muzipçe gülümsedi. “Gildas’ın hiç hoşuna gitmez.”

Keyne yumruklarını sıktı. Rahip biz kraliyet çocuklarından hoşlanmıyordu ama en iğneleyici laflarını kardeşime saklıyordu. Herhalde erkek kıyafetleriyle ve yüzünde yıldızlar kadar mesa-

* Roma’da vatandaşlık hakkına verilen isim. Hem annenin hem babanın Roma vatandaşı (*civis romanus*) olduğu durumlarda doğumla kazanılmaktadır. *-yhn*